

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 29.01.2024 § 49

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.01.2024

§ 49

Lahden kaupunginsairaalan vuokrasuhdetta koskevat tietopyynnöt

5442/07.00.02.02/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 7161 416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hylkää tietopyynnöt siltä osin kuin ne koskevat viranhaltijoiden sähköposteja ja toteaa, että tietopyynnössä on osin pyydetty asiakirjoja, joita ei ole, eikä pyyntöä voida siksi toteuttaa.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Merkittään, että puheenjohtaja Sirkku Hildén, I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen, jäsen Minna Lampinen, jäsen Jouni Kaikkonen, jäsen Martti Talja, valtuuston puheenjohtaja Juha Rostedt, valtuuston I varapuheenjohtaja Sonja Falk sekä valtuuston II varapuheenjohtaja Rami Lehto poistuivat esteellisinä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Esteellisyys todettiin hallintolain 28.1 § 1. kohdan perusteella; osallisuusjävi.

Tämän asian osalta pöytäkirjantarkastajiksi valittiin jäsen Mira Nieminen ja III varapuheenjohtaja Milla Bruneau. Puhetta johti II varapuheenjohtaja Jorma Ratia.

Perusteluosa

Tiivistelmä

LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky (jatkossa "LähiTapiola") on tehnyt Lahden kaupungille kolme viranomaisten toiminnasta annetun lain (621/1999, "julkisuuslaki") mukaista tietopyyntöä.

LähiTapiolalle on toimitettu sen pyytämät, kaupungin hallussa olleet viranomaisen asiakirjat. Tietopyynnössä on pyydetty myös asiakirjoja, joita ei ole, joten tältä osin tietopyyntöä ei ole voitu toteuttaa. Osa pyydetyistä asiakirjoista ei ole julkisuuslain mukaisia viranomaisen asiakirjoja, joten tällaisia asiakirjoja on kieltäydytty toimittamasta. Siltä osin kuin LähiTapiola on pyytänyt asianhallintajärjestelmän rekisteritietoja, tietoja on kieltäydytty toimittamasta tulosteina tai pdf-muodossa niiden suuren määrän vuoksi, mutta LähiTapiolan edustajille on tarjottu vaihtoehtoista tapaa tutustua materiaaliin.

LähiTapiola on pyytänyt Lahden kaupunkia antamaan asiassa valituskelpoisen päätöksen, mikäli kaupunki päättää olla toimittamatta tietopyynnössä pyydettyjä tietoja.

Tarkemmat perustelut

Muistiot

LähiTapiola on pyytänyt saada julkisuuslain nojalla tiedon seuraavista asiakirjoista:

Tietopyyntö 24.11.2023, kohta 2

”Kaupungin ja Kuntayhtymän ja/tai Hyvinvointialueen välillä pidetyistä tapaamisista laaditut muistiot ja pöytäkirjat sekä tapaamisia varten laaditut ja/tai niissä esitetyt kirjalliset esitykset riippumatta niiden muodosta liittyen Vuokrasuhteeseen ajalta 1.1.2019–9.8.2022 (mainitut päivät mukaan lukien).”

Lahden kaupungin Tilakeskuksen ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän välillä on ollut säännöllisesti Hyvinvointiyhtymän tilakysymykset - palaveri, johon ovat osallistuneet Lahden Tilakeskuksen ja Hyvinvointikuntayhtymän edustajat. LähiTapiolalle on toimitettu Tilakeskuksen muistiot (18 kpl). Muita asiakirjoja ei ole.

Tietopyyntö 5.12.2023, kohta 1

”Kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueen nykyisen ja entisen henkilöstön (erityisesti kaupungingeodeetti Juha Helmisen) virkatyönä laatimat muistiot, lausunnot, esitykset, päätökset, kertomukset ja aloitteet liittyen Lahdessa suunnitteilla oleviin sosiaali- ja terveystalvelujen käyttöön tarkoitettuihin toimitiloihin ajalta 1.1.2022–5.12.2023 (mainitut päivät mukaan lukien);”

Kaupunkiympäristön palvelualueen ja hyvinvointikuntayhtymän edustajat ovat tavanneet Sairaalanmäki-hankeryhmän kokouksissa. LähiTapiolalle on toimitettu kaupunkisuunnittelun muistiot (20 kpl). Muita asiakirjoja, kuten lausuntoja, esityksiä, päätöksiä, kertomuksia ja aloitteita ei ole.

Sähköpostit

Tietopyyntö 24.11.2023, kohta 1

“Kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän (jäljempänä "Kuntayhtymä") ja/tai Päijät-Hämeen hyvinvointialueen (jäljempänä "Hyvinvointialue") sekä näiden palveluksessa olevien ja olleiden henkilöiden väliset sähköpostiviestit liitetiedostoineen ja muu kirjeenvaihto riippumatta sen muodosta liittyen Kaupungin ja Kuntayhtymän väliseen Lahden sosiaali- ja terveyskeskuksen toimitiloja osoitteessa Harjukatu 48, 15100 Lahti koskevaan vuokrasuhteeseen ("Vuokrasuhde") ajalta 1.1.2019–9.8.2022 (mainitut päivät mukaan lukien);”

Julkisuuslain 5 §:n 4 momentin mukaan julkisuuslakia sovelletaan viranomaisissa työskentelevien sekä viranomaisten ja niiden lukuun toimivien yksityisten ja yhteisöjen välisiä neuvotteluja, yhteydenpitoa ja muuta niihin verrattavaa viranomaisten sisäistä työskentelyä varten laadittuihin asiakirjoihin vain, jos asiakirjat sisältävät sellaisia tietoja, että ne arkistolainsäädännön mukaan on liitettävä arkistoon. Jos asiakirjat kuitenkin liitetään arkistoon, viranomaisen voi määrätä, että tietoja niistä saa antaa vain viranomaisen luvalla.

Lahden kaupungin asianhallintajärjestelmään ei ole tallennettu vuokrasuhdetta koskevia sähköposteja tai muuta kirjeenvaihtoa.

Asian käsittelyn kannalta keskeisiksi katsottuja viranhaltijoita eli toimitilajohtaja Jouni Arolaa ja tilapalvelupäällikkö Anna Tervoa on pyydetty tarkistamaan sähköpostistaan, onko heillä vuokrasuhteeseen liittyviä sähköpostiviestejä. Tarkastelun tuloksena ei ole löytynyt sellaisia edellä tarkoitettuja viestejä, joita pidetään viranomaisen asiakirjoina ja siten julkisuuslain mukaisen tiedonsaantioikeuden kohteena. Mainitulla aikavälillä on lähetetty juoksevan hallinnon toimiin liittyviä viestejä. Näitä viestejä ei ole liitetty asianhallintajärjestelmään eikä arkistoon, eikä kaikkia tällaisia viestejä ole säilytetty viranhaltijoiden omissa sähköposteissakaan säännönmukaisesti.

Asiakirjoissa on kyse viranomaisen sisäisen työskentelyn asiakirjoista ja luonnoksista. Korkein hallinto-oikeus on ottanut ratkaisussaan KHO 2017:157 kantaa viranomaisten välisiä sähköposteja koskevaan tietopyyntöön:

“ELY-keskukselle esitetty asiakirjapyyntö koski ympäristöministeriön ja ELY-keskuksen sekä näiden virkamiesten välistä kaikkea postitse tai sähköpostitse tapahtunutta kirjeenvaihtoa, joka koski eräiden yhtiöiden toimintaa ja valvontaa ajalla 1.1.2011–23.1.2015. ELY-keskus luovutti aineiston, joka oli kirjattu ELY-keskuksen diaariin, mutta ei kirjaamattomia sähköpostiviestejä. ELY-keskus katsoi, että ne jäävät julkisuuslain soveltamisalan ulkopuolelle lain 5 §:n 4 momentin perusteella.

KHO:n mukaan luovuttamatta jätettyjä, saman hallinnonalan viranomaisissa toimivien virkamiesten välisiä sähköpostiviestejä voitiin luonnehtia ennemminkin yksittäisten virkamiesten keskinäiseksi kuin viranomaisten väliseksi viestienvaihdoksi. Sisällöltään ja tarkoitukseltaan viestit olivat pääosin mielipiteen- tai tietojenvaihdoksi luonnehdittavia.

KHO kiinnitti huomiota julkisuuslain 5 §:n 4 momentin tarkoitukseen, joka on turvata virkamiesten välisen kommunikoinnin ja mielipiteidenvaihdon vapautta. KHO katsoi, että kysymyksessä olevia sähköpostiviestejä oli pidettävä lainkohdassa tarkoitettuina viranomaisten sisäistä työskentelyä varten laadittuina asiakirjoina. Ne eivät liioin sisältäneet sellaisia tietoja, että ne arkistolainsäädännön mukaan oli liitettävä arkistoon. Luovuttamatta jätettyihin sähköpostiviesteihin ei siten julkisuuslain 5 §:n 4 momentin perusteella sovellettu mainittua lakia.”

Käsillä oleva tilanne vastaa tapausta KHO 2017:157. Kyseessä ovat olleet vähämerkityksiset juoksevan hallinnon asiakirja. Asiakirjoja ei liitetä arkistoon.

Tietopyyntö 5.12.2023, kohta 2

“Kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueen ja sen nykyisen ja entisen henkilöstön vastaanottamat sähköposti- ja muut viestit, hakemukset, tiedustelut sekä pyynnöt riippumatta niiden muodosta liittyen Lahdessa suunnitteilla oleviin sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttöön tarkoitettuihin toimitiloihin ajalta 1.1.2022–5.12.2023.”

Kaupungin asianhallintajärjestelmään ei ole tallennettu edellä pyydettyjä sähköposteja tai muita viestejä, hakemuksia, tiedusteluja tai pyyntöjä liittyen toimitiloihin. Kaupungingeodeetti Juha Helmistä on pyydetty tarkistamaan sähköpostinsa. Hänen sähköpostinsa, jotka liittyvät käsillä

olevaan asiaan, ovat olleet vähämerkityksisiä sisäisen työskentelyn asiakirjoja, kuten kokouskutsuja, joihin ei sovelleta julkisuuslakia. Näitä asiakirjoja ei luovuteta.

Tietopyyntö 5.12.2023, kohta 3

”Kaupungin ja Newsec Valuation Oy:n ja näiden palveluksessa olevien ja olleiden henkilöiden (erityisesti Senior Director Juha Nummi (AKA) ja Director Nina Rautjärvi (AKA)) väliset sähköpostiviestit liitetiedostoineen ja muu kirjeenvaihto riippumatta sen muodosta liittyen Kaupungin Lahden sosiaali- ja terveyskeskuksen toimitiloista osoitteessa Harjukatu 48, 15100 Lahti (”Sotekeskus”) pyytämään arvonmääritykseen ajalta 1.6.2021–28.2.2022 (mainitut päivät mukaan lukien)”

Kaupungin asianhallintajärjestelmään ei ole tallennettu yllä pyydettyjä viestejä. Viranhaltijoiden sähköpostit on tarkastettu. Tarkastuksen tuloksena on katsottu, että asiakirjojen lähettämisen jälkeen annettu lisäselvitys kohteesta on saattanut vaikuttaa asian käsittelyyn. Nämä sähköpostit on toimitettu LähiTapiolalle.

Tietopyyntö 5.12.2023, kohta 4

”Kaupungin ja Realia Management Oy:n (nykyinen Retta Services Oy) ja näiden palveluksessa olevien ja olleiden henkilöiden (erityisesti vanhempi arviointiasiantuntija Juha Kirvesmies (AKA) ja johtaja Henri Timperi (AKA)) väliset sähköpostiviestit liitetiedostoineen ja muu kirjeenvaihto riippumatta sen muodosta liittyen Kaupungin Sote-kiinteistöstä pyytämään arvonmääritykseen ajalta 1.6.2021–11.3.2022 (mainitut päivät mukaan lukien)”

Kaupungin asianhallintajärjestelmään ei ole tallennettu yllä pyydettyjä viestejä. Viranhaltijoiden sähköpostit on tarkastettu. Tarkastuksen tuloksena on katsottu, että kaksi asiakirjaa on saattanut vaikuttaa asian käsittelyyn. Nämä asiakirjat on toimitettu LähiTapiolalle.

Tietopyyntö 22.12.2023

"Lähitapiola on pyytänyt aiemmin 24.11.2023 päivätyllä tietopyynnöllä Lahden kaupungilta mm. alla mainittuja tietoja.

Kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän (jäljempänä "Kuntayhtymä") ja/tai Päijät-Hämeen hyvinvointialueen (jäljempänä "Hyvinvointialue") sekä näiden palveluksessa olevien ja olleiden henkilöiden väliset sähköpostiviestit liitetiedostoineen ja muu kirjeenvaihto riippumatta sen muodosta liittyen Kaupungin ja Kuntayhtymän väliseen Lahden sosiaali- ja terveyskeskuksen toimitiloja osoitteessa Harjukatu 48, 15100 Lahti koskevaan vuokrasuhteeseen ("Vuokrasuhde") ajalta 1.1.2019–9.8.2022 (mainitut päivät mukaan lukien). Viimeksi mainittujen tietojen toimittamisen nopeuttamiseksi LähiTapiola pyytää, että tietoja annetaan osissa sitä mukaan kuin pyydettyjä tietoja on saatu kerättyä. LähiTapiola pyytää lisäksi, että pyydettyjen tietojen etsinnässä keskitytään ensisijaisesti Vuokrasuhdetta koskeviin sähköpostiviesteihin, joiden lähettäjänä, vastaanottajana tai kopion- tai piilokopionsaajana on ollut yksi tai useampi seuraavista henkilöistä:

- *Mika Kari*
- *Hannu Rahkonen*
- *Rami Lehto*
- *Ville-Veikko Elomaa*
- *Sonja Falk*
- *Sirkku Hildén*
- *Jouni Kaikkonen*
- *Minerva Kastehelmi*
- *Pekka Komu*
- *Minna Lampinen*
- *Francis McCarron*
- *Maria Mäkynen*
- *Sari Niinistö*
- *Juha Rostedt*
- *Tuomas Sorsa*
- *Martti Talja*
- *Anneli Viinikka*
- *Kristiina Hämäläinen*
- *Ilkka Viljanen*
- *Kirsi Lehtimäki*
- *Kalle Aaltonen*
- *Elisa Lientola*
- *Aija-Riitta Saastamoinen*
- *Pirjo Tiira*
- *Seppo Lehtinen*
- *Pekka Timonen*
- *Juha Helminen"*

Kaupungin asiahallintajärjestelmään ei ole liitetty vuokrasuhdetta koskevia sähköposteja tai muuta kirjeenvaihtoa, joihin edellä pyydettyä tiedonhakua voisi kohdistaa.

Luottamushenkilöiden yksityinen viestinvaihto ei lähtökohtaisesti kuulu julkisuuslain soveltamisalan piiriin, koska julkisuuslakia sovelletaan viranomaisen asiakirjoihin. Julkisuuslain 4.1 §:n 4 kohdassa tarkoitettuihin kunnallisiin viranomaisiin kuuluvat kuntalain 30 §:n mukaiset kunnan monijäseniset toimielimet, kuten valtuusto, kaupunginhallitus, lautakunnat, jaostot ja toimikunnat. Myös kunnan yksittäiset toimielimet, kuten kaupunginjohtaja ovat kunnan viranomaisia. Julkisuuslain tarkoittamiin kunnan viranomaisiin voidaan niin ikään lukea sellaiset henkilöt ja muut organit, joilla on oikeusnormiin perustuvia kunnan tehtäviä tai toimivaltaa. Tällainen on esimerkiksi luottamushenkilö tai viranhaltija, joka käyttää hänelle kuntalain 91 §:ssä tarkoitetulla tavalla hallintosäännöllä tai sen nojalla siirrettyä toimivaltaa. (Mäenpää, Olli: Julkisuusperiaate, 2016, s. 115).

Tietopyyntö on annettu tiedoksi niille tietopyynnössä nimetyille henkilöille, jotka ovat tai ovat olleet Lahden kaupungin luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita ajalla 1.1.2019–9.8.2022. Luottamustoimihenkilöitä on pyydetty ilmoittamaan, mikäli heillä on hallussaan sähköposteja, joita he ovat Lahden kaupungin toimielintä edustaen/nimissä lähettäneet tai vastaanottaneet vuokrasuhteeseen liittyen. Tällaisia viestejä ei ole.

Myöskään aiemmalla kaupunginjohtajalta Pekka Timosella ei ole halussaan vuokrasuhteeseen liittyviä sähköposteja. Kaupungingeodeetti Juha Helmisen sähköpostien osalta selvitys on annettu vastauksessa kohtaan "Tietopyyntö 5.12.2023, kohta 2".

Tietopyyntö 22.12.2023

”LähiTapiola pyytää, että Lahden kaupunki antaa sille tiedon Lahden kaupungin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa tarkoitettuun asiarekisteriin aikavälillä 1.1.2019–22.12.2023 rekisteröidyistä tiedoista.”

Lahden kaupungilla on käytössä Dynasty-asianhallintajärjestelmä, jolla pääasiallista asiarekisteriä ylläpidetään. Koko asiarekisterin tietojen toimittaminen asiakirjamuodossa aiheuttaa asioiden ja niiden sisältäminen asiakirjojen suuren määrän vuoksi kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle (julkisuuslaki 16.1. §), minkä vuoksi pyyntöä ei ole toteutettu toimittamalla tulosteita tai pdf-dokumentteja. LähiTapiolalle on kerrottu, että kaupunki voi erikseen sopien tarjota katseluoikeudet materiaaliin.

Dynasty-järjestelmään on tehty hakuja etsien kaupunginsairaalan vuokrasuhdetta tai yleensä kaupunginsairaalaan koskevia asioita. Suoraan vuokrasuhteeseen liittyviä asioita ei ole. Tietopyyntöasian 5442/2023 lisäksi kaupunginsairaalaan koskevia asioita ovat 5440/2023, joka koskee kaupunginsairaalan myyntiä LähiTapiolalle ja asia 4051/2021, joka sisältää kaupunginsairaalan rakennuspiirustuksia. Asia 8131/2021 on lausuntoasia sote-kiinteistöjen vuokra-asetuksesta, joka ei kuitenkaan suoraan koska kaupunginsairaalaan. Rekisteritiedot on toimitettu LähiTapiolalle.

Tilakeskuksella on lisäksi käytössä Haahtela kiinteistötieto -järjestelmää, johon vuokrasopimukset tallennetaan. Järjestelmään tallennetut kaupunginsairaalaan liittyvät sopimukset on toimitettu kiinteistökaupan valmisteluvaiheessa LähiTapiolalle.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 29.01.2024 § 49

Toimenpiteet

ote: AA [REDACTED] / [REDACTED]

ote: AA [REDACTED] / [REDACTED]